

[Ministeren for Grønland.]

altså bede om, at hr. Lars Emil Johansen forstår, at når man fremsætter den slags udtalelser som for et øjeblik siden, og som jeg refererer til her, så er der måske grundlag for, at nogle kunne fristes til at tro, at hele denne debat er rejst af hensyn til landsrådsvalget. Jeg vil sige, at jeg betragter hr. Lars Emil Johansen som en seriøs grønlandsk politiker, der er dybt engageret naturligtvis i grønlandske samfundsforhold, er særdeles centralt placeret, når det drejer sig om at formulere grønlandske synspunkter, og jeg kan naturligvis ikke drømme om — det vil jeg gerne sige til hr. Lars Emil Johansen — at denne debat skulle være rejst, fordi der skal være dette landsrådsvalg. Så formastelig er jeg sandelig ikke, at jeg går hen og tror det. Nej, jeg er klar over, at det er for at få fastlagt, hvorfor man har skiftet standpunkt i koncessionsproblematikken her, hvor vi står ved afslutningen.

Vedrørende koncessionspolitikken har jeg følgende at sige. Det var det afgørende tidspunkt i 1974, da man forhandlede med landsrådet og med koncessionsudvalget her på grundlag af det materiale, som offentligt er blevet fremlagt, og som frembyder en modelkoncession, arbejdsbetingelserne for, hvorledes olieeftersøgning og -udvinning bør foregå i Grønland. Da man behandlede det under de politiske forhandlinger og med landsrådet, da var det jo, at man skulle have sagt fra, for da blev man enige om, da tilskyndede man jo selv til, at man skulle gå i gang med at indkalde ansøgninger om koncessionerne, og man var enige om, at det skulle ske fra den 15. juli til den 15. oktober. Man gik i gang, netop fordi der ikke var nogen, heller ikke hr. Lars Emil Johansen eller andre, heller ikke andre i denne sal, der har gjort indvendinger imod det materiale, der er omdelt i denne sal. Indtil nu, indtil i dag i virkeligheden, er der ikke nogen, der har gjort indvendinger. Måske til omkring folketingsvalget den 9. januar, men i hvert fald ikke før. Og så må man konstatere, at det var det afgørende tidspunkt, hvor man skulle have sagt fra, hvis ikke man ville gå videre. Det var her, man burde have haft sine betænkeligheder fremme, men da havde man dem ikke fremme. Når man så fortsætter denne årelange udviklingsproces henimod afslutningen og står med koncessio-

nerne her på bordet og skal tage stilling til dem, så siger man, at det ikke er af hensyn til landsrådsvalget i Grønland, at man har de synspunkter, men man kan altså bare ikke give tilslutning.

Jeg må bede om, at man stemmer dagsordensforslaget ned for at tilkendegive, at der er et stort flertal for at fortsætte linjen, som den i virkeligheden har været kørt siden 1969, og det vil jeg bede om forståelse for.

Hr. Lars Emil Johansen sagde videre, at hans indlæg ikke måtte betragtes som værende nogen krigserklæring fra hans side, men det var et forsøg på at gøre opmærksom på grønlandske synspunkter. Og så er jeg nået til, jeg tror jeg kan sige en berøringsflade til grønlandske synspunkter, som jeg meget gerne vil prøve på at forstå så godt, jeg overhovedet har mulighed for det.

Jeg har også i hjemmestyrebetænkningen set de synspunkter, der ligger til grund for, at man her har konkluderet, som man har gjort, og jeg kan se, at man peger på de vanskeligheder, man som grønlænder har haft indtil nu på mangfoldige områder i forhold til danske myndigheder og udsendte danske, som til daglig har deres arbejde og deres gerning i Grønland. Jeg forstår udmærket de sproglige vanskeligheder, eller tror at forstå de sproglige vanskeligheder, men jeg kan ikke give tilslutning, når hr. Fuglsang og andre så ligesom skal anføre i denne del af debatten, at vi har forsømt at uddanne grønlandske lærere her. Jeg vil gerne sige, at efter min bedste overbevisning havde det ikke været muligt at pille ud af det grønlandske folk det antal lærere, der skulle til i dag, og det tror jeg er erkendt af grønlandske politikere. Det havde ikke været muligt, men det er klart, at den anden situation, hvor mange danske lærere er beskæftiget i Grønland, skaber store vanskeligheder for børnene i de grønlandske skoler. Alt det kan jeg udmærket prøve på at sætte mig ind i.

Jeg kan også godt forstå, at man fra grønlandsk side må føle noget særligt, når man år ud og år ind i virkeligheden må erkende, at der er en betydelig gruppe inden for Grønlands område, i byerne, i bygderne osv., af danske, som sidder og træffer afgørende beslutninger. Det er disse mennesker, man skal henvende sig til for ligesom at få enten vejledning eller få tilladelse til noget.